

Szakmai beszámoló
a 789104/00007 pályázati számú
Cserhádi Könyvszalón című programsorozat megvalósítására az EKF régióban
című programsorozatról

Cserhádi Könyvszalón, a veszprémi Kőlcsey Ferenc Könyvesbolttal közösen indítottuk el azzal a céllal, hogy a megye kultúrtörténetét, helytörténetét, értékeit bemutató könyveket és a könyvkiadással foglalkozó helyi civil szervezeteket mutassunk be havi rendszerességgel. A továbblépést az jelenti, hogy a helyi közösségek meghívásának folytatása mellett összeültetjük, közös gondolkodásra hívjuk azokat az alkotócsoportokat, amelyek célkitűzéseikben, narratívájukban hasonló vagy éppen nagyon különböző úton járnak, arra ösztönözve őket, hogy egy-egy izgalmas tematika mentén közös metszéspontokat találjanak. 2022. december végéig a Kőlcsey Ferenc Könyvesbolt volt a szalonok otthona, sajnos a könyvesbolt az év végével bezárt, így a szalon beszélgetéseinek helyszínét a Lovassy László Gimnázium énektermébe, illetve a Csermák Antal Zeneiskola nagytermébe helyeztük át.

A pályázat keretében 11 bemutatóra került sor:

- 2022. május 30-án Révfülöp helytörténeti kiadványait,
- 2022. június 27-én Ajka kincsestárát állítottuk a figyelem középpontjába.
- 2022. szeptember 26-án a Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár és Könyvtár és a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei kiadványait,
- 2022. október 24-én Tapolca és környéke kiadványait,
- 2022. november 28-án a Veszprémi kulturális folyóiratokat mutattuk be.
- 2022. december 12-én a Christkindl-járás bakonyi és Balaton-felvidéki szokásáról megjelent kiadványok
- 2023. január 30-án a Veszprémben és a régióban megjelenő helytörténeti folyóiratokat láttuk vendégül
- 2023. február 27-én a Balaton-felvidék és a Bakony települési értéktárai és kiadványai
- 2023. április 14-én Veszprém megye helytörténeti lexikonának I-II. kötete került bemutatásra
- 2023. március 24-én a régi képek bővületében – Archív képek feldolgozásának és bemutatásának lehetőségei volt a szalon tematikája
- 2023. május 22-én Veszprémről és a régióról megjelent gyerekkönyveket mutattuk be.

A megvalósult programok részletes bemutatása:

11. Cserhádi Könyvszalón - 2022. május 30. - A Révfülöp helytörténeti kiadványok



CSERHÁDI KÖNYVSZALÓN 11.
A veszprémi **KŐLCSEY FERENC KÖNYVESBOLT** és a **VESZPRÉM MEGYEI HONISMERETI EGYESÜLET** szeretettel hívja minden hónap utolsó hétfőjén a megye értékeit, kultúr- és helytörténetét bemutató könyvek és a könyvkiadással foglalkozó helyi civil szervezetek beszélgetéssel egybekötött bemutatására.

KÖNYVBEMUTATÓ
Révfülöp helytörténeti kiadványaiból

A köteteket bemutatók:
P. Miklós Tamás, a Révfülöp Honismereti Egyesület elnöke
Török Péter, RHE elnökségi tag
Benke Viktória Olga, ny. tanárnő, RHE elnökségi tag

A beszélgetést vezeti: Grozdits Károly,
a folkMagazin szerkesztője, internetes újságíró

2022. május 30. (hétfő) 16.30

Tervezett bemutató:
2022. 06. 27. Ízelítő Ajka helytörténeti kiadványaiból

Kőlcsey Ferenc Könyvesbolt (8200 Veszprém, Cserhát lakótelep 7.)
kolcsey@kossuth.hu • www.kossuth.hu • www.vmh.e.hu



Szabóné Vörös Györgyi az egyesület alelnökének köszöntő szavai után a köteteket megjelentető Révfülöp Honismereti Egyesület vezetői szoltak az emlékezés, a helytörténetkutatás helyzetéről, eredményeiről. **Grozdits Károly**, a folkMagazin szerkesztője, internetes újságíró kérdéseire **Benke Viktória Olga** tanárnő, **Török Péter** filozófus-tanár és **P. Miklós Tamás** történész, a Révfülöp Honismereti Egyesület elnöke válaszoltak. Megelevenedtek az 1950-es években indult helytörténeti gyűjtés és kutatás mindennapjai, Török Péter szavai révén a kiemelkedő talentummal megáldott Nagy Lajos írásai és versei. Benke Viktória Olga az 1960-70-80-as évek helytörténeti szakköri életéről, a helyi gyűjtőszoba kialakításáról és működtetéséről

osztotta meg emlékeit. P. Miklós Tamás a helytörténeti információk, emlékek széleskörben történő közreadásáról, az egyesületi kiadványsorozatok, albumok és a Villa Filip honismereti közlőny megjelenéséről szólt, és mutatta be röviden az egyes köteteket.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalon-11/>

Sajtómegjelenés: NAPLO 2022.06.16. 11. oldal; VEOL online felületén: <https://www.veol.hu/helyi-kultura/2022/06/cserhati-konyvszalon-bemutakozott-revfulop> ; Révfülöpi Képek (XXX. Évf. 3. szám)

2022. október 16. oldal ZánkaTV tudósítása: <https://www.youtube.com/watch?v=NrvWzrqgE-Q>

A beszélgetésen résztvevők száma: 38 fő (lásd a melléklet jelenlétiíveket)

12. Cserhádi Könyvszalon - 2022. június 27. - Ajka helytörténeti kiadványok



CSERHÁTI KÖNYVSZALON 12.
A veszprémi KÖLCSEY FERENC KÖNYVESBOLT és a VESZPRÉM MEGYEI HONISMERETI EGYESÜLET szeretettel hívja minden hónap utolsó hétfőjén a megye értékeit, kultúr- és helytörténetét bemutató könyvek és a könyvkiadással foglalkozó helyi civil szervezetek beszélgetéssel egybekötött bemutatására.

KÖNYVBEMUTATÓ
Ajka helytörténeti kiadványaiból

A köteteket bemutatók:
Áment Márton, ny. vegyész-mérnök
Csendesné Bosits Éva, az Ajkai Szó munkatársa
Horváth Károly, ny. bányamérnök
Simon Judit, az Ajkai Városi Könyvtár vezetője
Varga György, ny. dekorátor

A beszélgetést vezeti: dr. Gasztonyi Erzsébet, ny. ügyvéd

2022. június 27. (hétfő) 16.30
Tervezett bemutató

2022. 09. 26. Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár kiadványai

Kölcsey Ferenc Könyvesbolt (8200 Veszprém, Cserhát lakótelep 7.)
koltsey@kossuth.hu • www.kossuth.hu • www.vmhe.hu



Az ajkai helytörténeti műhely munkáját és kiadványait bemutató szalon beszélgetését ez alkalommal **dr. Gasztonyi Erzsébet** ajkai ügyvéd vezette. **Simon Judit**, a Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár szakmai igazgatóhelyettese röviden bemutatta a 9 településből összeforrt város történetét időben, sorolta, mi minden történt a településen, mire létrejött a közismert üvegyár, a világ első kriptongyára, a timföldgyár, az alumíniumkohó, hogy mi volt a szerepe a bányászatnak, és hogyan alakult ki a Hild-érmes település színes városképe parkokkal, szökőkutakkal. Helytörténeti gyűjtemény 1975 óta tartozik a könyvtárhoz; gyűjtik valamennyi városrész (Ajka, Bódé, Berénd, Tósokberénd, Bakonygyepes, Ajkarendek, Csékút, Padrag, Padragkút) és a környék irodalmát, az egyedi dokumentumokat, minden nyomtatásban, vagy kéziratban fellelhető emléket, tényirodalmat, szépirodalmi műveket is, ajkai szerzőktől, vagy másoktól, ha az írás Ajkához kapcsolódik. **Csandesné Bosits Éva**, az Ajkai Századok főszerkesztője beszélt az ötven éve virágzó ajkai helytörténeti kutatásról, nyomtatott irodalomként eddig 35 szerző 76 kötete jelent meg. A nagy elődök közül kiemelte Tilhof Endrét, aki többek között megírta az 594 oldalas Ajka város általános lexikont és a város időrendbe állított történetét, az Ajkai krónikát. 2004-ben megjelent az Ajkai Századok évkönyv, amely a második számtól helytörténeti folyóiratként olvasható. Nagy Lajos szerkesztésében 2013-ig, majd 2018-tól az „új hullám” munkája nyomán. **Horváth Károly** ny. bányamérnök, az Ajkai Bányászati Múzeum vezetője, a helytörténeti klub tagja érdekes bányatörténeti sétákat vezet és szívügye a bányász múlt megőrzése. Ajkának sok bányászati emléke van, kezdve a város címerrel, amelyben szerepel Szent Borbála, a bányászok védőszentje is. Beszélt a sok kapcsolatról, ami a bánya révén Ajkát és Veszprémet összeköti; például a szenvedélyes bányász és nagyra becsült igazgató, Riethmüller Ármin (akiről Ármin aknát elnevezték) sírja Veszprémben, az Alsóvárosi temetőben található. **Áment Márton** ny. vegyész-mérnök főleg Bakonygyepes történetét kutatja, amit számos kiadvánnyal is illusztrált. **Domján János** családtörténeti kutató **Varga Györggyel** együtt elkészítette Fekete István családfáját, amit be is mutattak. **Szöke Melinda** történész, az Ajkai Városháza polgármesteri kabinetjének vezetője „Hazájának igaz fia, családjának boldogsága” címmel, saját kutatásai alapján írt a Somló környéki arisztokraták életéről a XIX. században.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalon-12/>

Sajtómegjelenés: NAPLO 2022.07.11. 6. oldal; VEOL online felületén: <https://www.veol.hu/helyi-kultura/2022/07/ajka-volt-a-vendeg-a-cserhati-konyvszaloban> ;
A beszélgetésen résztvevők száma: 46 fő + az előadók (lásd a melléklet jelenlétiíveket)

13. Cserhádi Könyvszalón - 2022. szeptember 26. - a Veszprémi Főegyházmegye és Könyvtár és a Dunántúli Református gyházkerület Tudományos Gyűjteményeinek kiadványai



Az egyházi gyűjtemények munkáját és kiadványait bemutató szalon beszélgetését ez alkalommal **Praznovszky Mihály** irodalomtörténész vezette. A Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár és Könyvtárat **Takáts István** általános érseki helynök és **Karlinszky Balázs** levéltár-igazgató képviselte, a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményeit **Köntös László** gyűjteményigazgató és **Hudi József**, a levéltár vezetője. A vendégek mellett, hogy tájékoztatást adtak a mindkét intézményre jellemző hármas tevékenység – levéltári munka, kiállítás, múzeum – aktuális helyzetéről, szót ejtettek arról, hogy például a vidék sorvadása miatt az utolsó pillanatokot éljük, amikor még be lehet gyűjteni a református emlékeket, vagy amit Karlinszky Balázs jegyzett meg: semmi esély rá, hogy a levéltárosok kutató, összegző, analízáló munkájának eredménye bekerüljön a napi történelemoktatásba. Jövőre Petőfi-év lesz, Pápán erre úgy készülnek, hogy bemutatják, a nemzet költője és kortársai számára mit adott a Pápai Református Kollégium. Kihívás előtt áll a főegyházmegyei levéltár és könyvtár is; a várba való visszaköltözés után például újra látogatható lesz az egyháztörténeti múzeum, az ország harmadik legnagyobb keresztény kincsesháza.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszaloban-13/>

Sajtómegjelenés: NAPLO 2022.10.04. 6. oldal; VEOL online felületén: <https://www.veol.hu/helyi-kultura/2022/10/uj-szintre-lepett-a-cserhati-konyvszaloban-a-legutobbi-osszejoivetelen> ; Veszprémi 7nap 2022.11.03.címlap+9. oldal

A beszélgetésen résztvevők száma: 34 fő (lásd a melléklet jelenlétiíveket)

14. Cserhádi Könyvszalón - 2022. október 24. - Tapolca és vidéke kiadványai



A 14. szalon vendégei Tapolcáról érkeztek, a környék településeit Lesencetomaj és Raposka polgármestere képviselte. A beszélgetést **P. Miklós Tamás** történész vezette. **Szabóné Vörös Györgyi**, a Kőlcsey könyvesbolt munkatársai és a szervező egyesület nevében köszöntötte a megjelenteket. **Décsey Sándorról** megtudtuk, hogy 2014 óta igazgatója a tapolcai Wass Albert Könyvtárnak és Múzeumnak. Ő is tapolcai, és örömmel dolgozik a településéért minden nehézség közepette. Raposka polgármestere, **Bolla Albert** a hétszáz éves településről szóló könyvet hozta magával, amihez **Mészáros László János**, Lesencetomaj polgármestere is letette azt a kiadványt, amit a község kilencszáz éves születésnapjára jelentettek meg. Kereskedelmi forgalomban egyik kötet sem kapható, viszont ajándékba megkapta a települések összes háztartása. Tapolca járási központ, így a városi könyvtár gazdag helytörténeti gyűjteményében a városon kívül 28 környező falu emlékei és irodalma kutatható – hívta fel a figyelmet a könyvtárigazgató. Mindent gyűjtenek; a területen született kiadványokat, újságokat, dokumentumokat, de azokat is, amelyek témája Tapolca vagy a környék. Ezúttal is megbizonyosodott, hogy a települések helytörténetét feldolgozó hivatásos vagy amatőr szakemberek milyen sokat tudnak adni a „kivülálló” érdeklődőknek is. P. Miklós Tamás „Hangodi-jelenségnek” nevezte azt a Tapolca és környéke múltját feltáró és közreadó missziót, amelyet **Hangodi László** történész fejt ki. A tapolcai múzeum főmuzeológusa, több mint harminc történeti, helytörténeti kötet szerzője, a Lapidáriumi esték és a városismereti séták vezetője, a környékbeli települések történetének felkért előadója széleskörűen gondoskodik olvasói, hallgatói ismereteinek bővítéséről.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalon-14/>

Sajtómegjelenés: NAPLO 2022.11.03. 6. oldal; VEOL online felületén: <https://www.veol.hu/helyi-kultura/2022/11/tapolca-es-kornyeke-a-cserhati-konyvszaloban> ; Veszprémi7nap 2022.11.10. 4. oldal
A beszélgetésen résztvevők száma: 21 fő (lásd a melléklet jelenléti íveket)

15. Cserhāti Könyvszalon - 2022. november 28. - Veszprémi kulturális folyóiratok



A 15. Cserhāti Könyvszalon vendégei a megyeszékhely kulturális folyóiratai és a lapokat képviselő szerkesztők, főszerkesztők voltak. A beszélgetést **Herth Viktória** művészettörténész vezette, aki maga is egy Veszprémben szerkesztett, országos terjesztésű folyóirat, a Diabétesz főszerkesztője. A többi lap, amiről hallottunk, kulturális tematikát visz sajátos egyediséggel. Bemutatkozott a könyvszaloban a **Géczi János** fémjelzte Séd, a **Fenyvesi Ottó** vezette Vár Ucca Műhely, a Veszprémi Szemle, szerkesztőbizottsága élén **Földesi Ferenc**cel, valamint a már megszűnt folyóirat, az Új Horizont örökségét gondozó **Szűcs István Gergely**. Nem tudott részt venni a találkozón az online kiadású Veszprém Portré főszerkesztője, **Pető Imre**, mindössze kevés hírt hallottunk az 1992-ben Veszprémben indult Ex Symposium sorsáról.

Hogy mitől különbözőek a bemutatott veszprémi kulturális lapok? A **Vár Ucca Műhely** például kicsit a világirodalom, a közép-európai irodalom felé nyitott; majdnem minden számban sikerült egy-egy nagy író, költő munkáját lefordítani. Céljuk, hogy teret adjanak a fiataloknak; hazai és Kárpát-medencei fiatal alkotók itt jelenhettek meg először. Sok képzőművészt foglalkoztat az országos terjesztésű Vár Ucca, sőt

könyvsorozatot is indítottak. A harmincéves **Veszprémi Szemle** mint egyetlen várossal foglalkozó várostörténeti folyóirat számít különlegesnek. Nyomdában van a 67. lapszám, minden szám bemutatója a hozzá tartozó előadással népszerű városi eseménynek számít. A felkutatott témák nem egy esetben lettek diplomadolgozatok inspirálói. A szerzők felajánlott honoráriumuk segítségével megjelent a Szemle könyvek tizenhatodik kötete is. Több mint tíz éve, hogy Raffai István főszerkesztő halálával megszűnt az **Új Horizont** folyóirat, az utána maradt örökség kilencvencdoboznyi kézirat, levelezés hazai és diaszpórabeli óriási nevekkal; írókkal, költőkkel, politikusokkal, mintegy 1300 szerzővel. A tetemes anyag feldolgozásra vár; ha összeállnak a feltételek, Szűcs István Gergely talán vállalkozik rá. Géczi János arról számolt be, hogy a kéthavonta, ezer példányban megjelenő veszprémi kritikai lapot megjelenése előtt tíz évvel találták ki, a **Séd** első számát végül 2017-ben láthatták az olvasók. Nem a szerkesztőség szerkeszti a lapot, hanem a városi események.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető:

<https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalon-15-veszprem-kulturalis-folyoiratai/>

Sajtómegjelenés: NAPLO 2022.12.08. 6. oldal; VEOL online felületén: <https://www.veol.hu/helyi-kozelet/2022/12/varosi-lapok-mutatkoztak-be-a-cserhati-konyvszalokban> ; Veszprémi7nap

2022.11.10. 4. oldal; VeszprémTV <https://www.youtube.com/watch?v=QxkON0SWInY>

A beszélgetésen résztvevők száma: 47 fő (lásd a melléklet jelenléti íveket)

16. Cserhádi Könyvszalon - 2022. december 12. - A Christkindl-járás szokása a Bakony és a Balaton-felvidék német lakta falvaiban



Karácsony előtt a Cserhádi Könyvszalonban igazi Christkindl-köszöntést láthatott a közönség. A magyar ajkú lakosság körében ismert betlehemezéshez hasonló karácsonyi játékról van szó, melyet gyermekek adnak elő változó létszámú csoportokban. A német ajkú lakosság több hullámban történő betelepítése nemcsak a különféle iparosrétegek kiváló művelőinek érkezését jelentette; megjelent velük takarékos, munkaszerető, összetartó életstílusuk megannyi jellemzője, a nyelv, a gasztronómiai sajátosságok mellett a magyar vidék életébe beépültek a kedves német hagyományok is. Utóbbiakra, így a karácsony előtti Christkindl-járára már az a jellemző, hogy a hajdani, küldő német területeken már nyomokban sem fellelhető. A német gyakorlattal szemben a hazai németiség viseletében, énekeiben, szövegeiben településenként több-kevesebb eltéréssel, de őrzi a kedves hagyományt. Olyannyira, hogy a veszprémieknek köszönhetően 2020-ban a német nemzetiségi jegyzékbe is felkerült a Christkindl Spiel.

L. Karsai Henriett, a Laczkó Dezső Múzeum néprajzos munkatársa moderálásával a szentestéhez kötődő német népszokás hazai történetéről, pillanatnyi helyzetéről, jövőjéről beszélgettek a vendégek: **Eich Mária** nyelvtanár, a városi német önkormányzat vezetője, **Schindler Mariann** Christkindl-szereplő Bándról, **Holzinger Szandra**, aki fiatal kora ellenére Bakonyszűcs helytörténeti kutatója, **Arnold Mária**, a herendi Christkindl-járás újjáélesztője, **Heilig Zoltánné** tanítónő Tótvázsonyból, ugyanonnan **Molnár Ferencné** Christkindl-szereplő, valamint Heilig Ferenc, a hazai németiség Veszprém megyei vezetője. Elhangzott, hogy a németek által is lakott falvakban 1961-ben szűnt meg a Christkindl-járás. Betiltotta a politika, mert sváb hagyományról volt szó, még hozzá vallási alapról. A nyolcvanas évek elejétől kezdtek újra megszervezni

Bádon, Herenden, Kislődön, Magyarpolányban, Tótvázsonyban és még pár településen. A törekvések támogatói voltak az iskolák, Veszprémben a Botev és a Dózsa általános iskola, valamint a Lovassy gimnázium, ahol a nemzetiségi tagozat pedagógusai igyekeztek újra feltárni a hagyomány részeit, a tagozatos képzésben részt vevő diákok pedig tanították társaikat. Helyszíni bemutatót tartott a könyvszalomban a **Lovassy egy Christkindl-csoportja**, melyben a lányok mellett egy fiú is szerepelt, ő volt József.

Ma már többnyelvű, szép kiadványok, hangzó anyagok is segítik a német–sváb néphagyományok fennmaradását. A feladat az, hogy a szülők és a pedagógusok már a kisgyermekeknél el tudják érni, ne csak a pusztá szemlélődést, hanem a csoportokban való részvételt is fontosnak tartásák.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalom-16-christkindl-jaras-a-balaton-felvidek-es-a-bakony-falvaiban/>

A beszélgetés teljes videófelvétele: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalom-16-christkindl-jaras-a-balaton-felvidek-es-a-bakony-falvaiban/>

Sajtómegjelenés: NAPLO 2022.12.08. 6. oldal; VEOL online felületén: <https://www.veol.hu/helyi-kultura/2022/12/kriszkindl-a-cserhati-konyvszalomban> ; Veszprémi7nap 2022.12.22. 7. oldal

A beszélgetésen résztvevők száma: 46 fő (lásd a melléklet jelenléti íveket)

17. Cserhádi Könyvszalom - 2023. január 30. - Helytörténeti folyóiratok Veszprémben és a régióban



A Kölcsey Könyvesbolt bezárása miatt más helyszínt kellett választani a Cserhádi Könyvszalom beszélgetéseinek. Áthidaló megoldásként a Lovassy László Gimnázium ének termét béreltük ki a szalon megtartására. Ezúttal azokat a Veszprémben, illetve a régióban megjelenő folyóiratokat mutatták be, amelyek ugyanolyan minőségben hosszabb ideje jelennek meg, illetve némi szünet után újra tudtak indulni. Ennek megfelelően ült az előadói körben **Baán Beáta**, a Füredi História felelős szerkesztője, **P. Miklós Tamás** ezúttal a Révfülöpi Villa Filip folyóirat szerkesztőjeként, **Földesi Ferenc**, aki a Veszprémi Szemle felelős szerkesztője, **Mátyus Alíz** Pápáról a Szélesvíz folyóirat alapító főszerkesztőjeként és Ajkáról **Csenedesné Bosits Éva**, az Ajkai Századok felelős szerkesztője. A beszélgetés **Márkusné Vörös Hajnalka**, ez egyesület elnöke vezette. A vendégcsoport indokolta a rendkívüli érdeklődést is; sokan jöttek el a bemutatandó kiadványok szerkesztőbizottságából, a háttér helytörténeti–honismereti szervezetektől, sőt Pápáról Mátyus Alíz középiskolás „híveiből” is páran.

Amennyire fontos a hatvanezer fős megyeszékhelyen a várostörténeti folyóirat, ugyanolyan fontos például a jóval kisebb lélekszámú Révfülöpön (1150 lakos) is a saját honismereti kiadvány rendszeres megjelentetése. A profi szakemberek által készített tudományos munkák mellett, ezért kaphatnak helyet a kiadványokban amatőr helytörténészek írásai (ellenőrizhető adatokkal), valamint régi dokumentumok, családi fotók is. Ilyen szempontból volt érdekes helyzetben Ajka, a felduzzasztott ipar miatt jóval népesebbé vált településcsoport, ahova az ország minden részéből érkeztek munkavállalók, tehát szó sem lehetett közös múltból, de ez az a település, amely az évtizedek folyamán lett igazi városi közösséggé. Mindegyik kiadványnál a közös cél: politikamentesen feltárni és széles körben hozzáférhetővé tenni (például a minden családnak ingyenesen juttatott példányok által) a múltat. Fontos még hozzátenni: országosan is ritkaság, hogy ennyi kiváló minőségű helytörténeti folyóirat tud tartósan megjelenni egy vármegyében.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszal-on-17-helytorteneti-folyoiratok-veszpremben-es-a-regioban/>

A beszélgetés teljes videófelvetele: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszal-on-17-helytorteneti-folyoiratok-veszpremben-es-a-regioban/>

Sajtómegjelenés: NAPLO 2023.02.17. 6. oldal; VEOL online felületén: [VEOL - Új helyszínen a könyvszal-on](#) ; Veszprémi7nap 2023.01.26. 6. oldal; a VeszprémTV tudósítása <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszal-on-17-helytorteneti-folyoiratok-veszpremben-es-a-regioban/>

A beszélgetésen résztvevők száma: 55 fő + az előadók (lásd a melléklet jelenléti íveket)

18. Cserhádi Könyvszal-on - 2023. január 30. - A Balaton-felvidék és a Bakony települési értéktárai és kiadványaik



Az értéktári munka és a ráépülő könyvkiadás volt a témája a februári Veszprémi Könyvszal-onnak. A beszélgetést **Bánkutiné Mihalcsik Márta**, a Nemzeti Művelődési Igazgatóság (NMI) Veszprém Vármegyei Igazgatóságának igazgatóhelyettese vezette. Márta elmondta, hogy a nemzeti értékekről, a hungarikumokról szóló törvény 2012-ben született ugyan, de ez a munka sokkal korábban kezdődött, 2013 óta pedig a Nemzeti Művelődési Intézet különböző módszerekkel segíti az értéktári munkát; az ezer fő alatti falvakban például tájékoztatókat tartottak, 24 Veszprém megyei településen pedig közösségi beszélgetéseket szerveztek a helyi értékek feltárására. Mindenütt követte a második forduló, megszervezték a helyi értéknapiakat. Hamar kiderült, hogy az értékfeltárás a helyi közösségépítés módszere, generációs kapocs, kiválóan alkalmas a fiatalok bevonására. Az NMI módszertani kiadvánnyal is segítette, segíti az értéktári munkát.

Veszprém vármegye településeinek több mint felén létezik már értéktár; ezek közül a Cserhádi Könyvszal-onba beszélgetni két település és egy térség, a Balaton-felvidéki értéktár képviselője jött el. **Németh Andrásné Farkas Gabi** Nyirádról érkezett, az ottani munkáról számolt be, az értéktárak iskolai felhasználhatóságáról és a Települési értékek megismeréséről az alfa-generáció nyelvén című új könyvről. **Kiss Albertné Éva** egy alig százfős falu, Németszánya jó gyakorlatát és a Bakonyban folyó munkát ismertette. **Pető Piroska** mintegy fél tucat könyvvel a háta mögött, fiatal budapesti hölgy léte tudott beszámolni a Balaton-felvidéki településekkel közös munkáról, amihez saját civil foglalkozása révén került nagyon közel. Veszprém vármegye településeinek több mint felén létezik már értéktár; ezek közül a Cserhádi Könyvszal-onba beszélgetni két település és egy térség, a Balaton-felvidéki értéktár képviselője jött el. Németszányán nyolc év alatt 33 értéket tártak fel, hogy bábáskodásukkal az elpusztított falu, Iharkút hajdani lakói 2013-tól évente találkoznak szülőföldjükön, hogy Nyirádon működik már a digitális pedagógia (a fiatalok elérésére értéktári vonatkozásban), hogy százfős hagyományörző nyugdíjasklubjuk is aktív, hogy a Balaton-felvidéken 2013-tól a pályázatokat nemcsak az értéktárak kialakításához hívták segítségül, de hét településen is születtek e témában kiadványok. Ahogy Mihalcsik Márta fogalmazott, recept nincs, csak sok jó ötlet, amitől megindul a pezsgés egy-egy településen, lakóinak, apróknak és idősebbeknek is láthatóvá válik, mi minden teszi szerethetővé, egyedivé a helyet, ahol élnek, és amit másoknak is szeretnének megmutatni.

Mellesleg az értékkörös munka is folytatódik, jelenleg Veszprém vármegye három térségének kilenc településén indult el komplex értékfeltáró munka.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalon-18-a-balaton-felvidek-es-a-bakony-telepulesi-ertektarai-es-kiadvanyaik/>

A beszélgetés teljes videófelvétele: <https://www.youtube.com/watch?v=92KIWVKaKuk&t=44s>
Sajtómegjelenés: NAPLO 2023.02.17. 6. oldal; VEOL online felületén: <https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalon-18-a-balaton-felvidek-es-a-bakony-telepulesi-ertektarai-es-kiadvanyaik/> ;
Veszprémi7nap 2023.01.26. 6. oldal; a VeszprémTV tudósítása <https://www.youtube.com/watch?v=3yALKtyUvVo>

A beszélgetésen résztvevők száma: 45 fő + az előadók (lásd a melléklet jelenléti íveket)

Veszprém megyei helytörténeti lexikon – Kortárs életrajzok I-II. bemutatása - 2023. április 14.



Veszprém megye szellemi műhelyeinek bemutatását egy rendhagyó kötet sorozat bemutatásával folytattuk, helyszíne is rendhagyó volt, a Csermák Antal Zeneiskola nagyterme.

A Veszprém megyei helytörténeti lexikon első kötete közel tíz éve, 2014-ben jelent meg, amelyben 119 életrajz, a saját közösségéért dolgozó, érték felelősséget vállaló személy, "honismerő" pályíve jelent meg. Most ismét 95 értékes embert és munkásságukat mutattuk be, hozzájárulva ezzel a helyi szellemi műhelyek megismeréséhez és gyarapodásához. A rendezvényen részt vett majd az összes bemutatott személy és családtagjaik, beszéltek közösségükről, helyi munkájukról. A kötetek szerkesztője Tölgyesi József egyetemi tanár és Sebő József író, szerkesztő, tanár, ők mutatták be a lexikon két kötetét. A beszélgetést a veszprémi Táborállás Dalkör hangversenye zárta.

19. Cserhádi Könyvszalon - 2023. április 24. - Régi képek bővületében – Archív képek feldolgozásának és bemutatásának lehetőségei



A térségeket bemutató kiadványok, kiadványcsoportok, szerkesztőségek után ezúttal a fotókról beszélgettek a vendégek, akik más-más területről érkeztek. **Márkusné Vörös Hajnalkával**, a Veszprém Megyei Honismereti Egyesület elnökével mint a Kaleidoszkóp sorozat szerkesztőjével, **Zimonyi Mátéval**, a Veszprém régi képeken közösségi oldal szerkesztőjével és **Németh Andrásné Farkas Gabriella** nyirádi mesterpedagógussal, a Nyirád Anno oldal szerkesztőjével **Berta Barna** formatervező művész, a DEMO (Design és Egészség Modell) egyesület vezetője beszélgetett. A közönséggel együtt mindannyian egyetértettek abban, hogy óriási technikai és történeti előrelépést jelent a digitális fotó, a nyomtatottat megbecsülni legalább ennyire fontos, és nem csupán azért, mert a digitális tárolás ma (még) nem biztonságos. Zimonyi Máté például elmondta, hogy 2017–18-ban a saját, pár száz darabos gyűjteményével indított Facebook-csoport mára legalább száz tagot számlál, mintegy négyezer fotóval, képeslappal és családi fotóval, melyeken szeretett városa, Veszprém múltjának részletei, emberek, foglalkozások, utcaképek láthatók ma, a XXI. századi városban. Márkusné Vörös Hajnalka is arról beszélt, hogy levéltárosként mennyire örültek, örülnek a hagyatékokkal érkező fotóanyagoknak, amelyek új dimenziókkal egészítik ki az írásos anyagot. Az összegyűlt sok fotó tette lehetővé, hogy megvalósítsák Rácz Katalin, a Hét domb egyesület elnökének javaslatát, készüljenek városrészi kiadványok. Közösségi igény és az önként átadott, kölcsön adott fotók által vált lehetővé, hogy közös emlékezetünk fehér foltjaiból minél többet sikerüljön feltárni. Németh Andrásné szintén a ma is tartó folyamatról beszélt, amely révén már Nyirádon is saját internetes oldalon tájékozódhat az érdeklődő a falu múltjáról, jelenéről. A fotókban megtestesülő kutatási eredmény, akár nyomtatott, akár online formáról beszélünk, számtalan új dimenziót nyit, és nem csupán azért, mert minden kép minden nézőjének mást jelent, azon túl is, hogy például egy képeslapnak vannak közös jellemzői: a készítő nyomda, a bélyeg, a címzés. Utóbbiak is sokat változtak az idők folyamán azóta, hogy 1897-ben Bécsújhelyen megjelent az első képeslap. A beszélgetés végső konklúziója lehet: ez a gyűjtőszemély, szeretet és lokálpatriotizmus kell ahhoz, hogy még inkább otthonunk lehessen a hely, ahol élünk.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető:

<https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalon-19-regi-kepek-buvoleteben/>

Sajtómegjelenés: VEOL online felületén: <https://www.veol.hu/helyi-kozelet/2023/04/izgalmas-es-kimerithetetlen-tema-a-cserhati-konyvszaloban> ; Veszprémi7nap 2023.05.04. 8. oldal

A beszélgetésen résztvevők száma: 34 fő + az előadók (lásd a melléklet jelenléti íveket)

20. Cserhádi Könyvszalon - 2023. május 22. - Gyerekkönyvek Veszprémről és a régióról



A beszélgetést vezető **Zanathyné Lenkefi Éva** tanár (a Cholnoky-iskola intézményvezető-helyettese) kérésének megfelelően a találkozói könyves szakemberei vetített képes beszámolóval érkeztek, meg néhány példánnyal a szóban forgó kiadványokból. Ez alkalommal a hallgatóságnak **Berta-Szénási Panna**, a DEMO oktatási vezetője, **Fülöp Júlia** tanár, idegenvezető, **Nagyné Kozma Ildikó** nyugalmazott tanár, a BaBaKo elnökhelyettese, **Szatmári-Nagy Anikó** nyugalmazott tanár-író és **Zongor Klára** tanár, az Art-i Csóka Tehetségpont Műhely vezetője által bemutatott új, szép kivitelű, interaktív kiadványok azt szemléltették,

elhivatott pedagógusok, kutatók, képző- és iparművészek, informatikus szakemberek összefogásával milyen csodák szülehetnek. A teljeskörű bemutatkozás után alig maradt kérdés, talán a legfontosabb: miként biztosítható az, hogy a megjelent, többnyire interaktív közegben működő, személyes tapasztalásra készítő, szép kivitelű kötetek, füzetek eljussanak a célközönséghez, a fiatalokhoz akkor, amikor az első kiadás példányai már elfogytak. Erre a kérdésre ez alkalommal sem születhetett válasz, a társadalmi felelősségvállaláson múlik, mennyire fontos, hogyan nőnek fel a gyerekeink.

A rendezvényről bővebb szöveges és képi anyag az egyesület honlapján és facebookján elérhető:
<https://vmhe.hu/cserhati-konyvszalon-20>

Sajtómegjelenés: VEOL online felületén: <https://www.veol.hu/helyi-kultura/2023/05/gyermekkonyvek-veszpremrol-es-a-regiorol> ; Veszprémi7nap 2023.05.25. 8. oldal; VeszprémTV híradás:
<https://www.youtube.com/watch?v=r256am2Oxys> ; VeszprémKukac:

A beszélgetésen résztvevők száma: 33 fő + az előadók (lásd a melléklet jelenléti íveket)

Köszönjük megtisztelő támogatásukat.

Veszprém, 2023. október 25.

Márkusné Vörös Hajnalka VMHE elnök